

Zápis č. 37

ze zasedání Řídicího výboru pro optimalizaci výkonu veřejné správy v území
konaného dne 14. 4. 2022

Přítomni:	dle prezenční listiny
Počet členů řídicího výboru:	20
Z toho s hlasovacím právem:	16
Počet přítomných členů řídicího výboru s hlasovacím právem:	14
Počet k přijetí usnesení:	7

1. Zahájení zasedání, schválení zápisu z minulého zasedání

Jednání zahájil předseda řídicího výboru pro optimalizaci výkonu veřejné správy v území (dále jen „ŘV“) pan Mgr. Pavel Drahovzal, omluvil nepřítomnost Ing. Mgr. David Sláma, ředitele odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy pověřeného řízením sekce veřejné správy a eGovernmentu, z důvodu pracovního vytížení. Jeho zastupováním byl pověřen pan Ing. Marek Jetmar, Ph.D., vedoucí oddělení dostupnosti a financování veřejné správy.

Ing. Marek Jetmar konstatoval, že ŘV má 20 členů, 16 s hlasovacím právem a z toho je v době zahájení ŘV přítomno 14 členů. ŘV je tedy usnášeníschopný.

K zápisu z minulého zasedání ŘV, které se konalo dne 16. 9. 2021, nikdo z přítomných členů s hlasovacím právem neměl výhrady, ani požadavky na doplnění.

Usnesení 1/37:

Řídicí výbor pro optimalizaci veřejné správy v území schvaluje zápis z předchozího jednání ŘV konaného dne 16. 9. 2021.

Pro: 14 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

2. Projednání návrhu a schválení programu ŘV

Navržený program byl v předstihu spolu s ostatními podkladovými materiály řádně rozeslán členům ŘV. Členové neměli žádné návrhy na doplnění nebo změnu v programu, tento bod byl tedy všemi přítomnými členy ŘV schválen.

Usnesení 2/37:

Řídicí výbor pro optimalizaci veřejné správy v území schvaluje program jednání ŘV.

Pro: 14 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

3. Informace z RVVS

Závěry z předchozího jednání RVVS ze dne 18. 2. 2022:

- RVVS vzala na vědomí aktuální informace k novému stavebnímu zákonu – udržení spojeného modelu výkonu veřejné správy;
- RVVS vzala na vědomí informace o přípravě voleb do zastupitelstev obcí;
- RVVS vzala na vědomí informace o dopadech EU fondů na ekonomiku a regiony ČR – studie a výsledky dvou makroekonomických modelů QUEST a HERMIN, k dohledání na stránkách Úřadu vlády;
- RVVS vzala na vědomí informaci o vyhodnocení implementace KOVES za rok 2021;
- RVVS vzala na vědomí informaci o plnění Implementačních plánů SRRVS za 2. pololetí 2021;
- RVVS schválila Výroční zprávu o činnosti RVVS za rok 2021.

Webové odkazy jsou k dispozici v zápisu ze 43. RVVS, ten naleznete v zaslaných podkladech pro jednání ŘV.

Následující jednání RVVS proběhne 22. 4. 2022.

Usnesení 3/37:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace z RVVS.

Pro: 14 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

4. Zákonné úkoly samospráv

Mgr. et Mgr. Schlesinger představil analýzu zákonných úkolů ÚSC. Analýza se předkládá na základě koncepce „Klientsky orientovaná veřejná správa 2030“. Přináší především kategorizaci úkolů a vznášejí teoretickou otázku, zdali by v českém právním řádu neměl existovat svodný pojem „povinný úkol samosprávy“, který by vhodně doplňoval stávající teoretické rozdělení na samostatnou a přenesenou působnost.

Doposud chyběl soubornější pohled na tuto problematiku, proto MV přistoupilo ke zpracování výše uvedené analýzy na základě velkého počtu příkladů a otevření diskuze. V analýze je zpracováno 129 zákonných povinností, které jsou roztrženy do několika kategorií. Z analýzy vyplynulo několik otázek pro diskusi a na některé z nich není dosud známá jednoznačná odpověď. Např. jak jsou tyto kompetence vykonávány v praxi? Jsou-li vykonávány, jak jsou kontrolovány? Jaká je v současnosti role státu? Jaký byl vznik těchto úkolů? apod.

Dále byly zpracovány příklady úpravy ze zahraničních zemí (Spolková republika Německo, Rakousko, Polsko, Maďarsko a Srbsko, které se do zaslaných materiálů zatím nedostalo). U všech těchto zemí bylo zjištěno, že s pojmem „povinný úkol samosprávy“ vždy v určitém kontextu pracují.

Předseda Mgr. Drahovzal jen doplnil, že mimo tyto specifikované úkoly existují i úkoly, které nejsou nikde v zákoně uvedené a přesto je územní celky vykonávají, např. péče o bezdomovce v období poslední pandemie.

Informace o využitelnosti zahraničních příkladů doplnil pan JUDr. Miloš Matula, CSc. Je potřeba se zamyslet nad tím, do jaké míry jsou zahraniční úpravy s ohledem na české legislativní prostředí využitelné.

V závěru proběhla otevřená krátká diskuze, kdy předseda ŘV shrnul, že samospráva nějaké definované úkoly v samostatné působnosti mít musí. Za nejdůležitější považuje oblast školství, odpadového hospodářství, zajištění průjezdnosti obcí, sociální a zdravotní oblast. Kultura, společenský život, sport jsou odvislé hlavně od poptávky obyvatel. Předseda s ohledem na význam materiálu navrhl úpravu usnesení.

Podrobné materiály zaslány všem členům ŘV před zasedáním.

Usnesení 4/37:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace o materiálu „Zákonné úkoly samospráv“ a doporučuje RVVS nechat zpracovat materiál obsahující věcné úkoly samospráv v samostatné působnosti vycházející z platné legislativy podle jednotlivých gestorů.

Pro: 14 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

5. Analýza fungování metropolitní spolupráce v ČR a zahraniční příklady

Ing. Jetmar uvedl další bod. V prezentaci pokračovala Mgr. Lenka Hellebrandová a Ing. Kristián Malina.

Na základě Koncepce Klienty orientované veřejné správy 2030 Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a členy Pracovní skupiny pro metropolitní oblasti a aglomerace (PS METAG) realizovalo v roce 2021 online dotazníkové šetření mezi obcemi ve všech metropolitních oblastech a aglomeracích, a na toto šetření dále navázalo řízenými rozhovory se zástupci centrálních měst (nositelů ITI). V rámci šetření byly zmapovány tři tematické oblasti: (1) základní znaky konkrétní metropole a aglomerace; (2) aktuální zkušenosti obcí s metropolitní spoluprací (včetně spolupráce v rámci ITI/IPRÚ - Integrované územní investice); (3) představy obcí o budoucí podobě metropolitní spolupráce. Výsledky tohoto šetření jsou součástí první části předloženého materiálu.

V rámci šetření se vrátilo 263 dotazníků. Klíčovými tématy spolupráce jsou doprava, školství, budování cyklostezek, ochrana přírody, odpadové hospodářství a další témata. Účelové vymezení metropolitních území a aglomerací pro potřeby ITI 2021-2027 ne všude odpovídá vazbám v území. Nezahrnují celé SO ORP, chybí obce navázané na mikroregionální centra, které jsou však již v metropolitní oblasti zahrnuta. Zároveň území se neustále vyvíjí (viz např. pokračující dopravní integrace). Naprosto klíčovou úlohu mají kraje. Prezentaci doplnil Dr. Jetmar tím, že pro Ministerstvo vnitra bylo překvapivé zjištění, že stávající situace, potřeby a preference budoucí spolupráce se mezi jednotlivými aglomeracemi výrazně neliší.

Dále pokračoval pan Ing. Malina, který se věnoval komparaci právní úpravy metropolitních svazků ve Francii (rozdobená místní správa - přes 35 tis. obcí, dlouhodobá podpora meziobecní spolupráce ze strany státu, 4 druhy), Itálii (regionalizovaná země, celá řada forem meziobecní spolupráce), Polsku (částečně decentralizovaný stát, metropole nemají dlouhou tradici, Hornoslezská metropole)

a Německu (federativní charakter, 16 právních úprav, celá řada svazků – např. Braunschweig). Jedná se o právní rozbor zahraničních zkušeností s možností jejich využití v české legislativě. Konkrétně byly představeny zahraniční zákonné úpravy, definice a způsob vzniku metropolitních oblastí, způsoby zapojení členských obcí a také role největšího města. Pro situace v ČR jsou přínosné legislativní úpravy využívané v Polsku, případně Německu.

Podrobné informace naleznete v zaslané prezentaci a v zaslaných materiálech.

Předseda doplnil, že se jedná o analýzu současného stavu a analýzu zahraničních zkušeností. Každá obec má právo se v současné době samostatně rozhodnout, zda bude úkoly v samostatné působnosti řešit sama nebo ve spolupráci s někým. A jakým způsobem bude tyto úkoly financovat, případně zdali bude využívat i další zdroje financování, pokud bude obec spolupracovat s jinými obcemi. Financování metropolitní spolupráce ovlivňuje EU svými finančními nástroji (ITI). Obce zapojené do ITI oceňují hlavně spolupráci, komunikaci a jako bonus možnost získat finanční prostředky.

V diskusi zazněla poznámka pana prof. PhDr. Čecháka, CSc., aby se k problematice vrátilo na příštím zasedání a poděkoval za zpracování tohoto materiálu. Pan Ing. Školník byl ujištěn, že k problematice financování a vymezení budoucích metropolí se ŘV vrátí na příštím zasedání.

Usnesení 5/37:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území přesouvá tento bod k hlubší diskuzi na další zasedání ŘV. Tento bod bude rozšířen i o materiály možné legislativní úpravy. ŘV děkuje autorům za vysoce kvalitní materiál.

Pro: 14 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

Po hlasování odešel jeden člen s hlasovacím právem.

6. Analýza kompetencí obcí I. a II. typu

Pan Dr. Jetmar uvedl další bod a v prezentaci pokračoval pan Mgr. David Chvátal. Analýza se věnuje kompetencím obcí I. a II. typu, které jsou obcemi vykonávány v přenesené působnosti. Na základě podrobného zkoumání předmětných kompetencí bude v průběhu roku 2022 navržen přesun vybraných rozhodovacích kompetencí na nově formulované obce II. typu (POÚ), resp. další změny. Sníží se tím administrativní zátěž obcí I. typu a lepe se využije velikostního, ekonomického a personálního potenciálu větších obcí. Kompetence obcí druhého typu jsou oproti obcím prvního typu vyšší „pouze“ o 10 zákonů. Materiál obsahuje tzv. karty ke každému analyzovanému zákonu s cílem rozhodnout, zdali předmětná kompetence zůstane na obcích I. typu, bude přesunuta na reformulované obce II. typu, bude přesunuta do samostatné působnosti nebo bude zrušena. To bude záviset na dalších diskuzích

s gestory jednotlivých zákonů a s územními partnery. Počet nově koncipovaných obcí II. typu má značně narůst.

Předkládaná analýza je vůbec prvním vstupem Ministerstva vnitra do diskuse o novém uspořádání přenesené působnosti, kterou předjímá zmíněná Koncepce Klientsky orientované veřejné správy 2030.

Podrobnější informace v zaslaných materiálech.

Pan předseda doplnil, že tento bod souvisí s předešlým bodem a mohl by být prodiskutován na příštím zasedání ŘV.

V debatě zazněl podnět Ing. Jiráňka, zda by mohlo na obcích II. typu být zřízeno tzv. kontaktní místo, na kterém jde jednotlivé agendy i přes vzdálený přístup podat, vyřídit. Stále existuje 10 – 15 % obyvatel, kteří si nejsou schopni bez asistence některé agendy/požadavky vyřídit.

Usnesení 6/37:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území přesouvá tento bod k hlubší diskuzi na další zasedání ŘV.

Pro: 13 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

7. Návrh na zavedení platby pro agendu Digitální technické mapy krajů

Předposledním bodem zasedání bylo představení návrhu nové výkonové platby v agendě Digitální technické mapy krajů, která se váže k příspěvku na výkon státní správy pro rok 2023 a představil ji Mgr. Jakub Geier z Odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy.

Od 1. července 2023 nastává účinnost některých ustanovení zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství, a kraje začnou vykonávat přenesenou působnost v agendě digitální technické mapy (DTM). Smyslem systému je usnadnit plánování staveb, podpořit územní rozvoj a zejména přispět k digitalizaci stavebního řízení. Některé kraje již DTM pro účely svého rozvoje měly zřízenou, i když třeba v odlišné podobě.

Důvodová zpráva k výše uvedenému zákonu se věnuje finančním dopadům poměrně podrobně. Rozděluje je na investiční a provozní. První skupina bude financována z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF), jde o náklady na pořízení HW, SW a prvotní sady dat. Míra spolufinancování z ESIF činí 85 %, kraje se podílí 15 %. Druhá skupina – provozní náklady – na údržbu HW a SW, aktualizaci dat a mzdové prostředky bude financována z příspěvku na výkon státní správy a spolufinancována z rozpočtů krajů. Vzhledem k přínosům pro územní rozvoj kraje a roli kraje jako investora, který bude čerpat výhody ze zavedeného systému, bylo Pracovní skupinou pro financování provozu DTM již v roce 2019 dohodnuto spolufinancování provozních nákladů v poměru 50:50 %. Tento přístup posílí hospodárnost a efektivitu vynakládaných prostředků.

Celková alokace objemu financí potřebných na roční provoz DTM pro všechny kraje byla vyčíslena na 300 mil. Kč. Pro příspěvek na výkon státní správy pro rok 2023 bylo vyčleněno 75 mil. Kč. Z toho 42 mil. Kč, tj. 3 mil. na kraj bude použito na náklady na provoz HW a SW, dále 33 mil. Kč bude rozděleno na jednotlivé kraje podle počtu obyvatel v jejich správních obvodech na náklady na aktualizaci dat a doplňování datového fondu.

Předseda ŘV Mgr. Pavel Drahovzal poděkoval za představení návrhu nové výkonové platby. Pan Ing. Kotyza položil otázku, zdali by bylo možné pozvat zástupce MMR, kteří budou schopni sdělit aktuální stanovisko ke stavebním úřadům, vyjádřit se k připomínkám k novele stavebního zákona.

Usnesení 7/37:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace o materiálu „Návrh na zavedení platby pro agendu Digitální technické mapy krajů“.

Pro: 13 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

8. Organizační záležitosti a různé, závěr

Mgr. Pavel Drahovzal poděkoval přítomným za účast a pozornost. Některé body se přesunuly na další zasedání, aby vznikl prostor všem členům k detailnímu prostudování již zaslaných materiálů a dalších odkazů dostupných na webových stránkách Úřadu vlády. Poté zasedání ukončil.

Zpracovala: Ing. Jana Princová

Schválil: Mgr. Pavel Drahovzal, předseda řídicího výboru pro optimalizaci výkonu veřejné správy v území

Na vědomí: Ing. Mgr. David Sláma, ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy pověřen řízením sekce veřejné správy a eGovernmentu